

Miljøtilladelse til kødkvæg og slagtekalveopdræt

Husdyrbrugloven §16b

Hylkevej 3, 8660 Skanderborg

December 2021

Skanderborg
Kommune

DATABLAD

Beliggenhed	Hylkevej 3, 8660 Skanderborg
Ejer	Bent Askholm
Adresse	Hylkevej 3, 8660 Skanderborg
Tlf. nr.	40729165
E-mail.	b_askholm@yahoo.dk
Matr. Nr. og Ejerlav	7d og Horndrup By, Tåning
CVR nr.	34021813
CHR. nr.	24817
Ejendoms nr.	7460014423
Driftsansvarlig	Bent Askholm
Brugstype	kødkvæg og slagtekalveopdræt
Tilsynsmyndighed	Skanderborg Kommune
Tilladelsesdato	8. december 2021

Indhold

1.	Afgørelse	4
1.1	Godkendt produktionsareal.....	4
1.1.1	Frist for udnyttelse.....	4
1.2	Vilkår.....	5
1.2.1	Generelle vilkår	5
1.2.2	Vilkår om produktionsareal.....	5
1.2.3	Vilkår om støj	5
1.2.4	Vilkår om håndtering af affald.....	6
1.2.5	Vilkår om bekæmpelse af skadedyr.....	6
1.2.6	Vilkår om opbevaring og håndtering husdyrgødning	6
1.2.7	Vilkår om egenkontrol	6
1.2.8	Vilkår til forebyggelse af uheld	7
1.2.9	Vilkår ved ophør	7
1.3	Offentliggørelser.....	7
1.4	Klagevejledning	7
1.5	Resume af tilladelse.....	9
2.	Ansøgning og Miljøvurdering.....	10
2.1	Lovgivningsmæssig baggrund	10
2.2	Beskrivelse af det ansøgte projekt	10
2.3	Produktionsareal og husdyrhold	11
2.4	Anlæg og Beliggenhed.....	11
2.4.1	Faste afstandskrav.....	11
2.4.2	Opbevaring af husdyrgødning	12
2.4.3	Affald.....	12
2.5	Lugt	13
2.6	Andre potentielle nabogener	14
2.6.1	Skadedyr	14
2.6.2	Støv.....	14
2.6.3	Støj	14
2.6.4	Lys	15
2.6.5	Transporter til og fra ejendommen	15
2.7	Jord, grundvand og overfladevand.....	15
2.7.1	Jord og grundvand	15
2.7.2	Håndtering af overfladevand.....	16
2.8	Natur	16
2.8.1	Natura 2000 og Kategori 1 natur	17
2.8.2	Kategori 2 natur.....	19
2.8.3	Kategori 3 natur.....	19
2.8.4	Bilag IV arter.....	23
2.9	Landskabelige- og kulturhistoriske værdier	23
2.10	BAT.....	23

1. Afgørelse

1.1 Godkendt produktionsareal

Skanderborg Kommune har den 16. juli 2021 modtaget en ansøgning om miljøtilladelse for husdyrproduktionen på Hylkevej 3, 8660 Skanderborg, matrikel nr. 7d m.fl.:

Skanderborg Kommune meddeler hermed tilladelse til et produktionsareal på 4.021 m² på Hylkevej 3, 8660 Skanderborg, bestående af:

- 4.021 m² samlet staldareal med dybstrøelse til kødkvæg og slagtekalveopdræt (se vilkår 5).

Staldanlæggene kan med denne tilladelse udnyttes fuldt ud indenfor grænserne for dyrevelfærdsreglerne.

Miljøtilladelsen meddeles i henhold til § 16b i *Husdyrbrugloven*¹ – samt reglerne i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*², som begge har til formål at begrænse forurening og gener fra erhvervsmæssige husdyrbrug. Da der søges om produktion i eksisterende stalde, er der ikke vurderet alternativer.

Afgørelsen er truffet på grundlag af ansøgning nr. 227507, herunder de beregningsmodeller, som indgik i ansøgningssystemet d. 16. juli 2021 og kommunens registreringer og vurderinger. Se yderligere under afsnit 3.

Det aktuelle projekt er vurderet ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*. Projektet forudsættes at leve op til de gældende vand- og naturplaner.

Miljøtilladelsen erstatter den tidligere §12 godkendelse fra den 31. oktober 2012 på samme ejendom. Der stilles nye vilkår, som skal sikre, at den samlede produktion lever op til kravene i *Husdyrbrugloven*.

Hvis denne tilladelse påklages og derefter hjemsendes, eller ændres til et afslag, vil den oprindelige §12 godkendelse fra den 31. oktober 2012 fortsat være gældende.

I øvrigt gøres opmærksom på, at tillægget ikke fritager fra krav om eventuel tilladelse, godkendelse, dispensation, dyrevelfærdskrav eller lignende efter anden lovgivning og for andre bestemmelser.

1.1.1 Frist for udnyttelse

Senest 6 år efter tilladelsen er meddelt, skal tilladelsen være udnyttet. Det vil sige, at produktionen skal være startet.

Hvis ikke tilladelsen har været helt eller delvist udnyttet i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen, som ikke har været udnyttet.

¹ Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 1572 af 20. december 2006 og ændringslov nr. 520 af 1. maj 2019.

² Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug nr. 1261 af 29. november 2019.

1.2 Vilkår

Denne tilladelse meddeles på nedennævnte vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for tilladelsen.

1.2.1 Generelle vilkår

1. Et eksemplar af nærværende tilladelse skal til enhver tid være tilgængelig på landbruget, og driftspersonalet skal være orienteret om indholdet i tilladelsen.
2. Landbrugets indretning og drift skal miljømæssigt være i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for tilladelsen, herunder de vilkår som er stillet for tilladelsen.
3. Beredskabsplanen skal være umiddelbart tilgængelig for alle med ærinder i stalden.
4. Opbevaring af diesel og fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

1.2.2 Vilkår om produktionsareal

5. Tilladt produktionsareal (Tabel 1-1: Tilladt produktion Tabel 1-1).

Tabel 1-1: Tilladt produktion

Staldnavn	Dyretype	Areal, m ²	Gulvtype	Teknologi
Stald 1: Slutstald	Alle kvæg	832	Dybstrøelse	Naturlig ventilation
Stald 2: Slutstald	Alle kvæg	559	Dybstrøelse	Naturlig ventilation
Stald 3: Hytter Små	Kalve (under 6 mdr.)	190	Dybstrøelse	Naturlig ventilation
Stald 4: Mellemstald	Alle kvæg	1200	Dybstrøelse	Naturlig ventilation
Stald 5: Små	Kalve (under 6 mdr.)	100	Dybstrøelse	Naturlig ventilation
Stald 6: Små	Kalve (under 6 mdr.)	1050	Dybstrøelse	Naturlig ventilation
Kvier	Alle kvæg	90	Dybstrøelse	Naturlig ventilation
I alt		4021		

Staldanlæggene kan med denne tilladelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne.

1.2.3 Vilkår om støj

6. Husdyrbrugets bidrag til støjniveauet målt ved nabobeboelse i det åbne land må i intet punkt overstige følgende grænseværdier i Tabel 1-2:

Tabel 1-2: Oversigt over grænseværdier for støj i forskellige tidsintervaller og med forskellig midlingstid.

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	Ref.tid 8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	Ref.tid 7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	Ref.tid 4 timer

Søn- og helligdage	Kl.07.00-18.00	45 dB(A)	Ref.tid 8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	Ref.tid 1 timer
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	Ref.tid ½ timer

Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger. Brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

1.2.4 Vilkår om håndtering af affald

7. Affald skal opbevares på en måde, som ikke medfører forurening af omgivelserne, herunder jord, grundvand, vandløb eller luft.
8. Der skal foreligge dokumentation for korrekt bortskaffelse af affald f.eks. i form af kvitteringer fra aftagende firmaer.
9. Døde dyr skal anmeldes til afhentning senest inden for 24 timer efter konstatering af dødsfaldet. Hvis opbevaringen sker i en container, kan det vente indtil containeren er fuld, dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter påfyldning af containeren er begyndt.
10. Døde dyr skal i tidsrummet indtil afhentning opbevares således, at de er afskærmet mod hunde og vilde dyr på en måde, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

1.2.5 Vilkår om bekæmpelse af skadedyr

11. Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, institut for Agroøkologi.
12. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

1.2.6 Vilkår om opbevaring og håndtering husdyrgødning

13. Dybstrøelse bringes ud direkte fra stalden til mark to gange årligt.
14. Opbevaring i markstak skal ske i overensstemmelse med betingelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsen (placering, overdækning, registrering på kort).
15. Flydende foder eller gødningsstoffer må ikke ved spild kunne afledes til dræn eller vandløb.

1.2.7 Vilkår om egenkontrol

16. Det skal kunne dokumenteres at ovenstående vilkår er overholdt. Der skal føres en logbog eller produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
 - Dokumentation for korrekt opbevaring ved brug af markstak
 - Dokumentation for håndtering af affald
 - Forbrug af vand og el

1.2.8 Vilkår til forebyggelse af uheld

17. Landbruget skal indrettes og drives således, at spild og andet utilsigtet udslip af forurenende stoffer forhindres og forebygges.
18. Der skal foreligge en beredskabsplan på ejendomme, med relevante kort og telefonnumre.
19. Ved uheld der afstedkommer risiko for forurening af miljøet, skal beredskabet straks orienteres via tlf. 112.

1.2.9 Vilkår ved ophør

20. Ved ophør af driften på ejendommen skal stalde m.v. rengøres og alle oplag af husdyrgødning, foder, affald og lignende bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.

1.3 Offentliggørelser

Første udkast til afgørelsen blev den 8. oktober 2021 sendt i høring hos ansøger og konsulent.

Naboer inden for konsekvenszonen (459 m) og matrikulære naboer fik ved brev af 12. november 2021 udkastet tilsendt, og blev orienteret om, at de havde mulighed inden for 14 dage at indsende eventuelle kommentarer til Skanderborg Kommune indtil den 27. november 2021. Kommunen modtog ingen henvendelser i høringsperioden.

Afgørelsen om tilladelse af husdyrproduktionen Hylkevej 3, 8660 Skanderborg, er truffet den 8. december 2021, og offentliggøres på Skanderborg Kommunes hjemmeside [www.skanderborg.dk/bliv hørt](http://www.skanderborg.dk/bliv_hørt), den 9. december 2021.

1.4 Klagevejledning

Der kan efter kapitel 7 i *Husdyrbrugloven* klages over kommunens afgørelse. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige senest 6. januar 2022.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af nmkn.dk. Klageportalen ligger på borger.dk og virk.dk. Du logger på borger.dk eller virk.dk, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan bestemme, at klagen har opsættende virkning. Udnyttelse af afgørelsen i klageperioden, og mens en eventuel klage behandles, sker derfor på eget ansvar.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

- 1) Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- 2) Klageren får helt eller delvist medhold i klagen

- 3) Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi, klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis klager har indledt forhandlinger med ansøger og/eller kommunen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret – for eksempel hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Ifølge § 90 i *Husdyrbrugloven* kan afgørelsen desuden prøves ved domstolene. Et eventuelt sagsanlæg skal anlægges inden seks måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

Følgende kan klage:

Ansøger, miljøministeren, Sundhedsstyrelsen samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *Husdyrbrugloven*.

Kopi af afgørelsen er sendt til:

Ansøger, Bent Askholm
Konsulent, Maja Bakke

Navn	E-mail
Styrelsen for patientsikkerhed, tilsyn og rådgivning Nord	trnord@stps.dk
Det Økologiske Råd	husdyr@ecocouncil.dk
Danmarks Naturfredningsforening	dnskanderborg-sager@dn.dk
Dansk Ornitologisk Forening	natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg lokalgruppe	skanderborg@dof.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund	oestjylland@sportsfiskerforbundet.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen	nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Danmarks Fiskeriforening	mail@dkfisk.dk
Forbrugerrådet	fbr@fbr.dk
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd	ae@ae.dk

1.5 Resume af tilladelse

Beskrivelse af det ansøgte projekt

Der søges om ny §16b tilladelse for det eksisterende anlæg. Der bygges ikke nyt, og den nuværende drift fortsætter.

Forurening og gener fra husdyranlægget

Alle lugtgenekriterier er overholdt til naboer.

Depositionskrav er overholdt til alle naturområder undtaget mosen øst for anlægget, hvor merdepositionen overstiger 1 kg N/ha/år. Mosen vurderes til ikke at blive påvirket yderligere af projektet, da den i forvejen er næringsstofbelastet af overfladevand fra de omkringliggende marker.

Alle de faste afstandskrav i loven er overholdt, da der ikke er tale om nyt byggeri.

Landskabelige- og kulturhistoriske værdier

Da der er tale om tilladelse til en eksisterende produktion og der ikke bygges nyt, er en vurdering i forhold til landskabelige og kulturhistoriske værdier ikke relevante.

BAT

Der er et krav om BAT, da den ansøgte produktion er beregnet til at have en ammoniakemission større end 750 kg NH₃-N/år. Samlet set vurderer kommunen, at produktionen overholder krav til BAT for staldene.

Afgørelse

Med en tilladelse efter den nugældende *Husdyrbruglov*, hvor der tillades et produktionsareal, giver det en større fleksibilitet i produktionen.

Da alle kriterier i *Husdyrbrugloven* er overholdt, giver Skanderborg Kommune den ansøgte §16b tilladelse.

2. Ansøgning og Miljøvurdering

2.1 Lovgivningsmæssig baggrund

Når et husdyrbrug af den aktuelle type ønskes godkendt til et staldareal med mere end 100 m², skal anlægget vurderes i henhold til § 16b i *Husdyrbrugloven*. Denne tilladelse er således udarbejdet efter *Husdyrbrugloven*, hvori EU's VVM-direktiv³ og IE-direktiv⁴ er indarbejdet.

I tilladelsen er der redegjort for konsekvenserne af at fortsætte husdyrholdet på bedriften i de eksisterende stalde, og for påvirkningen af miljøet i bred forstand. Bedriften har ikke biaktiviteter, der i sig selv er omfattet af IE-direktivet.

2.2 Beskrivelse af det ansøgte projekt

Der søges om tilladelse til en eksisterende husdyrproduktion efter *Husdyrbrugloven* §16 b til kødkvæg og slagtekalveopdræt. Figur 2-1 viser en oversigt over stalde, der søges tilladelse til.

Figur 2-1: Oversigtskort over stalde og andre anlæg på Hylkevej 3.

³ Rådets direktiv 85/337/EOE om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet med senere ændringer (VVM: Vurdering af Virkninger på Miljøet).

⁴ IE-direktivet (Industrial Emissions Directive) samler syv eksisterende direktiver om industriemissioner i ét direktiv.

2.3 Produktionsareal og husdyrhold

Husdyrbrugets produktionsramme reguleres ud fra m² produktionsareal. Derudover har dyretyper og staldd typer, samt evt. anvendelse af miljøteknologier afgørende betydning for husdyrbrugets miljøbelastning.

Det samlede ansøgte produktionsareal på Hylkevej 3, 8660 Skanderborg, er 4.021 m², fordelt på forskellige dyretyper og stalde (Tabel 2-1). Skanderborg Kommune stiller vilkår om, at de angivne produktionsarealer, dyretyper og staldd typer skal overholdes.

Staldanlæggene kan med denne tilladelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne.

Tabel 2-1: Oversigt over stalde, dyretyper og produktionsareal ved nudrift og ansøgt drift på

Staldnavn	Staldstørrelse	Dyre- og staldd kategori	Produktionsareal
	Ansøgt drift/ Nudrift	Ansøgt drift/ Nudrift	Ansøgt drift /Nudrift
Stald 1 - Slutstald	1149	Alle kvæg, dybstrøelse	832
Stald 2 - Slutstald	907	Alle kvæg, dybstrøelse	559
Stald 3 – Hytter små	222	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	190
Stald 4 – Mellemstald	1507	Alle kvæg, dybstrøelse	1200
Stald 5 – Små	151	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	100
Stald 6 – Små	1218	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	1050
Kvier	97	Alle kvæg, dybstrøelse	90
I alt	5.251	-	4.021

2.4 Anlæg og Beliggenhed

Husdyranlægget ligger samlet på adressen Hylkevej 3, 8660 Skanderborg. Hele anlægget ligger ca. 1 km syd for byzonen til Horndrup By, Tåning. Afstanden til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er ca. 290 meter vest for Hylkevej 2, 8660 Skanderborg, mens afstanden til samlet bebyggelse er 1,42 km fra Horndrupvej 3, 8660 Skanderborg. I den miljøtekniske redegørelse er afstanden til samlet bebyggelse Horsensvej 17, 8660 Skanderborg, hvortil der er 1,65 km. Det får ingen praktisk betydning, at samlet bebyggelse er længere væk i den miljøtekniske redegørelse, da lugtgenekriteriet stadig er overholdt (se afsnit 3.5, s. 12).

2.4.1 Faste afstandskrav

Reglerne om faste afstandskrav jævnfør *Husdyrbrugloven* §8 er kun relevante i forhold til etablering, udvidelse eller ændring af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg. Idet at der her er tale om tilladelse til produktion i eksisterende stalde, hvor der ikke bygges nyt, er reglerne om faste afstandskrav derfor ikke relevante. I tillæg til dette, har Hylkevej 3 i dag en lovlig §12 godkendelse til eksisterende stalde.

Skanderborg kommune vurderer på den baggrund, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne fra anlægget begrænses til det niveau, som er opstillet i *Husdyrbrugloven*, når de til

enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug samt de supplerende vilkår for miljøtilladelsen overholdes.

2.4.2 Opbevaring af husdyrgødning

Ifølge ansøgningen vil dybstrøelsen blive bragt ud på markerne direkte fra stalden to gange årligt til nedpløjning i mark. Der er ingen møddingsplads på ejendommen. Dybstrøelsen lægges i nogle tilfælde i markstak.

Hvis dybstrøelsen lægges i markstak, skal reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen overholdes.

Markstakken skal være:

- komposteret og med minimum 30 % tørstof indhold
- placeret minimum 15 meter til vandløb
- overdækket med tætsluttende, vandtæt materiale
- placeret samme sted højst 12 måneder og ikke placeres samme sted, før der er forløbet mindst 5 år

Der skal desuden føres årlige optegnelser om periode og placering af markstakken, som skal opbevares i mindst 5 år. Jævnfør § 15 i husdyrgødningsbekendtgørelsen (nr. 1176 af 23. juli 2020).

Skanderborg Kommune vurderer, at husdyrgødningen vil blive håndteret på forsvarlig vis og uden væsentlig miljørisiko, så længe de generelle regler for opbevaring og udbringning af husdyrgødning overholdes.

2.4.3 Affald

Døde dyr afhentes af DAKA og opbevares overdækket i den østlige ende af ejendommen ved hjælp af kadaverkappe på befæstet dakaplads. Skanderborg Kommune vurderer, at opbevaring og bortskaffelse af døde dyr sker på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes.

Opbevaring og bortskaffelse af affald skal følge det gældende regulativ for Skanderborg Kommune. Det kan til enhver tid ses på www.renosyd.dk.

Der er i regulativet bl.a. krav til opbevaring af farligt affald som f.eks. spildolie: Affaldet skal opbevares i godkendt emballage på en plads med tæt bund, der kan opsamle indholdet fra den største beholder, og pladsen skal være overdækket.

Se flere informationer om affaldshåndtering på bedriften i den miljøtekniske beskrivelse, bilag 1, side 18.

2.5 Lugt

Den primære kilde til lugt fra husdyrbrugets anlæg er fra ventilation af staldene. Afhængigt af vejrforholdene kan der forekomme lugtgener fra staldene.

Faktaboks

I *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* (bilag 3, pkt. B), er der fastsat lugtgenekriterier i forhold til de tre områdetyper: byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig på henholdsvis 5, 7 og 15 OUE⁵ pr. m³ luft. Lugtgenekriterierne kan betragtes som den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype. Ved lugtgeneafstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område, hvor de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier med hensyn til de tre forskellige områdetyper netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt, hvis de fastsatte lugtgenegrænser på henholdsvis 5, 7 og 15 OUE pr. m³ luft ikke overskrides i mere end en procent af tiden.

Lugtgeneafstandene forøges efter nærmere regler, hvis der inden for 300 meter fra den del af byzone og den pågældende beboelse i samlet bebyggelse, der ligger nærmest det pågældende staldanlæg, er andre husdyrbrug med mere en ammoniakemission på mere end 750 kg N/år. Tilsvarende forøges lugtgeneafstanden, hvis der er andre sådanne husdyrbrug inden for 100 meter fra enkeltbolig uden landbrugspligt. Dette sker for at indregne effekten (den kumulative effekt) af den mulige lugtpåvirkning som andre husdyrbrug i området måtte give anledning til.

Lugtgeneafstandene formindskes efter nærmere regler, hvis staldanlægget ligger nord for den pågældende områdetype. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordenvind typisk forekommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer, som regel medvirker til at dæmpe lugtafgivelsen.

Lugtgeneafstande til byzone, samlet bebyggelse og nærmeste enkeltbolig er beregnet via Husdyrgodkendelse.dk og ses i Tabel 2-2.

Tabel 2-2 Beregnede lugtgene afstande i husdyrgodkendelse.dk, * Ved korrigeret lugtgeneafstand tages højde for vindretningen i forhold til anlægget.

Områdetype	Lugtgeneafstand, an-søgt drift, m	Lugtgeneafstand, korrigeret*	Faktisk afstand fra staldanlægget, m	Lugtgenekriterie overholdt
Byzone, 5 OU	111,6	111,6	387,4	Ja
Samlet bebyggelse ⁶ , 7 OU	307,5	338,2	1487,8	Ja
Enkeltbolig ⁷ , 15 OU	461	507,1	1151,1	Ja

⁵ OUE = Lugt-enheder (Odour Units) bestemt efter den europæiske standard for lugtanalyse, hvor 1 OUE er grænsen for, hvornår den pågældende lugt kan erkendes.

⁶ Samlet bebyggelse: en beboelsesbygning uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end 6 beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften.

⁷ Beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt efter *Landbrugslovens* regler samt beboelsesbygninger, der ejes af driftsherren, indgår ikke.

Korrektion af luftgeneafstand beregnes automatisk i ansøgningssystemet, når stalden, med udgangspunkt i boligen, ligger inden for 300-60 grader. Det vil sige, at luftgeneafstanden til boliger, som ligger sydøst og sydvest for anlægget, beregnes både med og uden korrektion. I dette tilfælde er geneafstanden den samme både med og uden korrektion for byzone men forskellig for samlet bebyggelse og enkeltbolig.

Af Tabel 2-2 Tabel 2-2 fremgår det, at luftgenekriteriet er overholdt for enkelt bolig i landzone, samlet bebyggelse og byzone. Ved beregnet luftgeneafstand til enkeltbolig, er valgt nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt. Øvrige naboer bor længere væk og luftgenekravet er derfor overholdt for dem.

2.6 Andre potentielle nabogener

2.6.1 Skadedyr

Fluer i stor mængde kan give anledning til gener hos naboer, selvom disse ligger langt væk. Gyllekanaler og dybstrøelse er gode udklækningssteder for fluerne. Det er oplyst, at skadedyr bekæmpes med Neporex efter retningslinjer fra Aarhus Universitet. Dermed vurderes det, at der ikke vil opstå gene for naboer.

Der er stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv bekæmpelse af skadedyr, hvis der opstår gener med skadedyr.

Se nærmere beskrivelse i den miljøtekniske beskrivelse, bilag 1, side 16.

2.6.2 Støv

Der vil forekomme støv fra aflæsning og blanding af foder og afgrøder, men det vurderes, at det ikke vil give anledning til væsentlige gener for naboerne, da dette primært foregår i lukkede systemer. Udfodring kan give støv, men dette reduceres ved at have mindst muligt smuld i foderet for at øge fodereffektiviteten.

Der kan opstå støvgener, når der kører tunge køretøjer på tilkørselsvejen og internt på bedriften, men støvgenerne forventes ikke at forekomme hyppigere end ved den nuværende drift, da mængden af transport forbliver den samme.

Se flere detaljer i den miljøtekniske beskrivelse, bilag 1, side 16.

Skanderborg Kommune vurderer på den baggrund, at risikoen for støvgener fra produktionen er minimal, og at der derfor ikke er grundlag for at stilles skærpende vilkår i denne miljøtilladelse.

2.6.3 Støj

Støjkilderne vil hovedsageligt være fra husdyr, korn- og fodertransportsystemer, tilkørsel af halm og fra- og tilkørsel af husdyrgødning. Dertil kommer støj fra interne transporter.

Se flere detaljer i den miljøtekniske beskrivelse, bilag 1, side 15.

Da der er langt til nærmeste nabo, vurderer vi, at husdyrbruget kan overholde støjgrænserne for ”Type 3. Blandet bolig og erhverv” i støjvejledningen nr. 5 / 1984. Disse støjgrænser er anbefalet af Miljøstyrelsen for landbrugsvirksomheder i det åbne land.

Der er opstillet et vilkår i forbindelse med støj, som vil komme i anvendelse, hvis der kommer klager over støj fra ejendommen.

2.6.4 Lys

Der anvendes lys i staldene, som er tændt, når der foregår arbejde. Ofte anvendes naturligt lys i dagtimerne, hvor lyset derfor er slukket. Nærmeste nabo er placeret 1151,1 meter fra staldanlægget, hvorimellem der er bevoksning.

På denne baggrund vurderes, at belysning i forbindelse med produktionen, ikke vil være til gene for naboer.

2.6.5 Transporter til og fra ejendommen

Transport til og fra ejendommen foregår primært via Hylkevej og Horsensvej, rute 170, og er beskrevet i den miljøtekniske beskrivelse, bilag 1, side 16.

Antallet af årlige transportere, relateret til husdyrbruget, er vurderet til 564, dvs. i gennemsnit knap 2 pr. døgn. To trafiktællinger viser, at der var en årsdøgntrafik på 845 køretøjer (7,7 % lastbiler) og 3587 køretøjer (6,1 % lastbiler) på Hylkevej (2019) og én trafiktælling viser 2581 køretøjer (3,3 % lastbiler) på Horsensvej (2018), hvilket indikerer, at der i forvejen er tung trafik på de anvendte veje.

Da det er en eksisterende produktion som tillades, og der ikke sker udvidelser, vurderes det, at mængden af trafik ikke øges som følge af tilladelsen.

Skanderborg Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil være til væsentlig gene for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de til enhver tid gældende generelle regler og vilkår for miljøtilladelsen overholdes. Vi ser derfor ikke grund til at regulere transporterne på husdyrbrugets interne veje.

Færdsel på offentlig vej er omfattet af færdselsloven, hvor politiet er myndighed, og kan derfor ikke reguleres i denne tilladelse.

2.7 Jord, grundvand og overfladevand

Risiko for forurening af jord, grundvand og overfladevand er som udgangspunkt sikret via anden lovgivning.

2.7.1 Jord og grundvand

Husdyranlægget er placeret uden for et område udpeget som følsomt drikkevandsområde.

Skanderborg kommune vurderer, at den gældende bekendtgørelse om olietanke sikrer mod olieforurening af jord og grundvand fra olietanke.

Ligeledes vurderer Skanderborg Kommune, at når reglerne for opbevaring og anvendelse af sprøjtemidler overholdes og retningslinjer i kommunale indsatsplaner følges, sikres både jord, grundvand og overfladevand mod forurening.

2.7.2 Håndtering af overfladevand

Tagfladerne på ejendommen 10.000 m², og de befæstede arealer ca. 6.900 m². Der regnes med at der i gennemsnit falder der ca. 0,7 m³ regnvand/m².

Tagvand nedsiver på de omkringliggende marker og overfladevand opsamles og ledes til dræn. Spildevand fra stalde og vaskeplads ledes til en samlebrønd med olieudskiller. Denne samlebrønd tømmes ved slamsugning efter behov. Da det er en tilladelse til eksisterende bygninger, sker der ingen ændringer.

Nedsivning af regnvand kræver en nedsivningstilladelse, mens udledning til dræn eller vandløb kræver en udledningstilladelse. Gennem disse tilladelser sikres, at overfladevandet håndteres uden at belaste de omkringliggende områder.

2.8 Natur

Af Tabel 2-3 fremgår størrelsen af den samlede ammoniakemission i nudrift og ansøgt drift fra staldanlæg, som den er beregnet med beregningsmodellen i IT-ansøgningsystemet på www.husdyrgodkendelse.dk (skema 227507). Med denne tilladelse vil ammoniakemissionen være uændret fra nudrift til ansøgt drift, da produktionen er uændret.

Tabel 2-3: Beregnet ammoniakemission fra de ansøgte staldanlæg i nudrift og ansøgt drift.

Ammoniakemission	Kg kvælstof (N) pr. år
Nudrift	3.377,6
Ansøgt drift	3.377,6
Meremission, som følge af udvidelsen:	0

Faktaboks

Hovedparten af ammoniakdepositionen (kvælstofnedfald) fra et husdyrbrug vil - afhængigt af flere forhold - på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden. Størstedelen af den ammoniakdeposition, som direkte kan henføres til et husdyrbrug, vil formentlig ske i terrænet inden for ca. 1 kilometers afstand fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition er som regel til ugunst for opretholdelse af de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives. Kommunen er forpligtiget til, at vurdere ammoniakdepositionen i forhold til omkringliggende natur.

I henhold til § 7 i *Husdyrbrugloven* er etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug ikke tilladt, hvis anlægget ligger i en afstand på mindre end ti meter til, eller helt eller delvis inden for, nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) eller nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **uden for** internationale beskyttelsesområder.

Jævnfør *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* bilag 3, inddeles naturtyperne, omfattet af *Husdyrbruglovens* § 7, i tre kategorier:

Kategori 1-natur. Naturområder beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagt af Naturstyrelsen.

Kategori 2-natur. Naturområder beliggende **uden for** internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: højmoser, lobeliesøer, heder større end ti ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens*⁸ § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens* § 3.

Kategori 3-natur. Ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1- og 2-natur: heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter *Naturbeskyttelseslovens* § 3, og ammoniakfølsomme skove, der er beliggende **uden for** de internationale naturbeskyttelsesområder.

Der er fastsat forskellige beskyttelseskrav i forhold til de forskellige naturtyper. Den tilladte maksimale **totaldeposition** fra et husdyrbrug til kategori 1-natur er afhængig af antallet af husdyrbrug i nærheden (Antallet af andre husdyrbrug i området er defineret efter nærmere regler om vurdering af kumulation). Hvis der ikke er andre husdyrbrug, må der fra husdyrbruget, der søger om en miljøtilladelse, være en **totaldeposition** på 0,7 kg N pr. ha pr. år. Er der ét husdyrbrug ud over husdyrbruget, der søger, falder den tilladte **totaldeposition** til 0,4 kg N pr. ha pr. år, og endelig, hvis der er mere end ét husdyrbrug udover husdyrbruget der søger, må **totaldepositionen** fra husdyrbruget, der søger om en miljøtilladelse, maksimalt være 0,2 kg N pr. ha pr. år.

Den maksimale tilladte **totaldeposition** til kategori 2-natur er 1,0 kg N pr. ha pr. år, mens den maksimale tilladte **merdeposition** til kategori 3-natur som udgangspunkt er 1,0 kg N pr. ha pr. år.

Kommunen kan i konkrete tilfælde tillade en merdeposition til kategori 3-natur, der er større end 1,0 kg N pr. ha pr. år, men kan ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N pr. ha pr. år. Kommunen skal efter nærmere kriterier foretage en konkret vurdering af, om der er tale om særlige regionale eller lokale naturinteresser og af, om der skal stilles krav til den maksimale kvælstof-merdeposition.

2.8.1 Natura 2000 og Kategori 1 natur

Faktaboks

EU har udpeget naturområder, som er særligt værdifulde, set i et europæisk perspektiv. Områderne kaldes Natura 2000-områder og er en fælles betegnelse for habitat- og fuglebeskyttelsesområderne. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU.

Såfremt marker er helt eller delvist beliggende inden for habitatafgrænsningerne skal ændringer i dyrknings- og gødningsintensiteten anmeldes til den kommune, hvori marken er beliggende.

⁸ Lovbekendtgørelse nr. 951 af 3. juli 2013 af lov om naturbeskyttelse (med senere ændringer).

Nærmeste kategori 1-natur beliggende indenfor internationale beskyttelsesområder (natura 2000) er Elle- og askeskov, som ligger i område nr. 48, Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenåen, som ligger 4 km nordvest for anlægget (se Figur 2-2). Kategori 1 naturen ved Mossø består af habitatområder og fuglebeskyttelsesområder, som ikke er ammoniakfølsomme naturtyper, hvilket betyder, at naturtyperne ikke påvirkes af ammoniakdepositionen fra husdyrbruget.

Figur 2-2: Oversigtskort som viser husdyrbruget på Hylkevej 3 (rød prik) og natura 2000 området (skravet) og kategori 1 natur (mørkegrøn) ved Mossø, hvortil der er lavet beregning af ammoniakdeposition på Husdyrgodkendelse.dk.

Det skrappeste afskæringskriterie for totaldeposition er 0,2 kg N/ha/år, hvilket gælder for husdyrbrug, hvor der er mere end et andet husdyrbrug, som påvirker samme naturområder. Når der ikke er andre husdyrbrug i nærheden, er afskæringskriteriet en totaldeposition på 0,7 kg N/ha/år. Totaldepositionen som følge af den ansøgte produktion er beregnet til 0 kg N/ha/år, og overholder dermed afskæringskriteriet. Natura 2000 områder og kategori 1 natur længere væk end 4 km er ikke beskrevet nærmere, da totaldepositionen hertil vil være mindre end til det ovenstående område.

Nedenfor ses Tabel 2-4 med beregnet ammoniakdeposition til nærmeste beskyttet kategori 1 natur.

Tabel 2-4: Beregnet ammoniakdeposition til nærmeste beskyttet kategori 1 natur.

	Mer-deposition fra sidste udvidelse til ansøgt drift, kg N/ha/år	Mer-deposition fra 2013 til ansøgt drift, kg N/ha/år	Total-deposition, kg N/ha/år
Elle- og askeskov, Nordvest, kategori 1	0	0	0

Det er vurderet, at nærmeste kategori 1 natur ikke påvirkes af ammoniakdeposition fra husdyrbruget, hvorfor området ikke er beskrevet nærmere.

2.8.2 Kategori 2 natur

De nærmeste kategori 2 naturområder er to overdrev, som ligger 2,8 km øst og nordøst for husdyranlægget (se Figur 2-3).

Figur 2-2: Oversigtskort som viser husdyrbruget Hylkevej 3 (rød prik) og to kategori 2 naturområder med overdrev Øst og Nordøst for husdyrbruget (gult skraveret), hvortil der er lavet beregning af ammoniakdeposition på Husdyrgodkendelse.dk.

Totaldepositionen til overdrevene fra husdyranlægget er beregnet til 0 og 0,1 kg N/ha/år for henholdsvis overdrev Nordøst og Øst. Afskæringskriteriet på 1,0 kg N/ha/år er derved overholdt og der er ikke grundlag for skærpende vilkår i denne forbindelse. Overdrevene er på den baggrund ikke beskrevet nærmere.

2.8.3 Kategori 3 natur

Nærmeste kategori 3 naturområder er listet i **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.** og ses på Figur 2-4. Der ses to moser, 165 m øst og 230 m nordøst fra husdyranlægget, en sø 270 m øst for husdyranlægget, gammel skovjordbund 110 m syd for husdyranlægget og et naturligt tilgroet lysåbent areal 350 m øst for husdyranlægget.

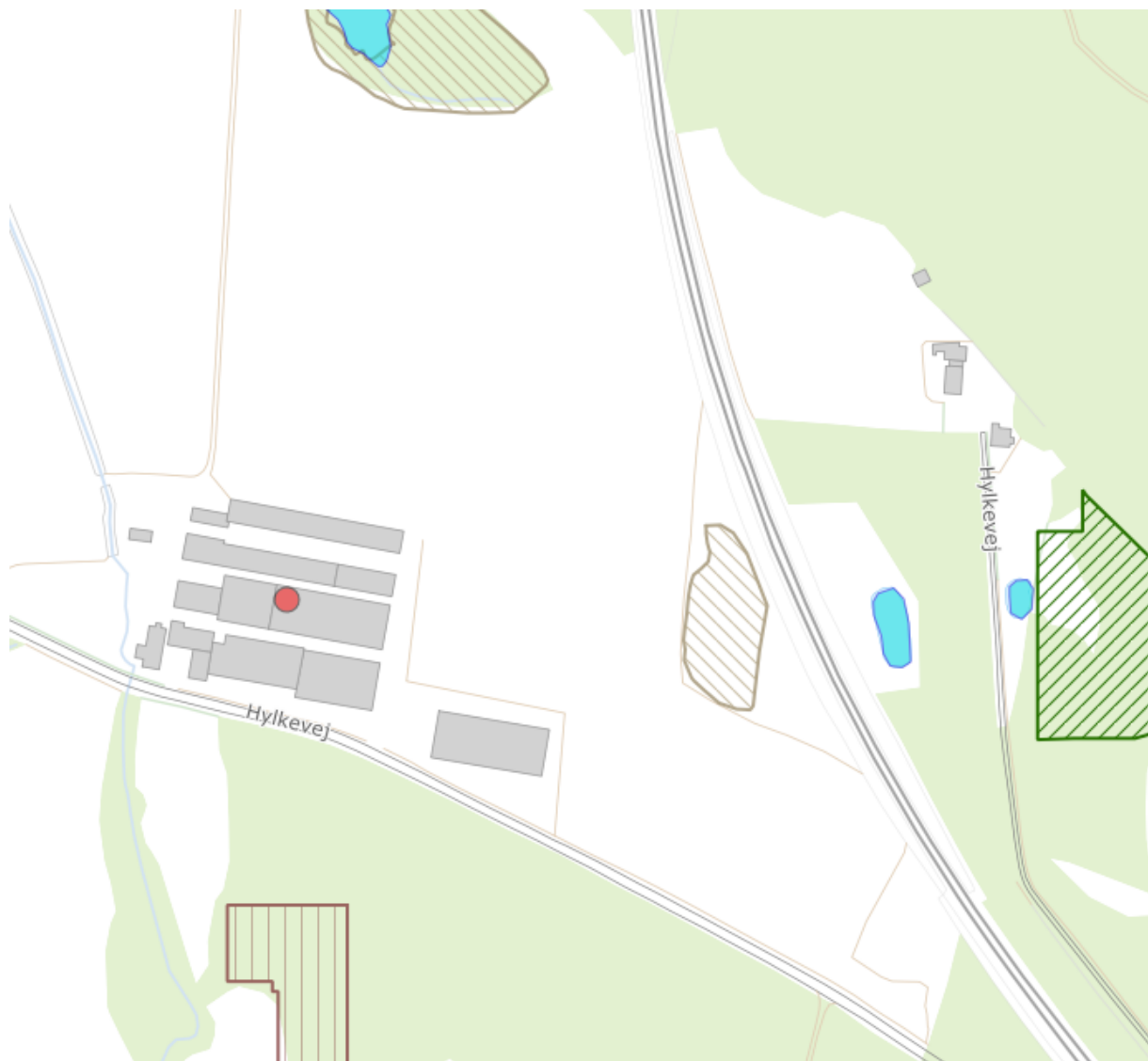
Tabel 2-5: Beregnet ammoniakdeposition på nærliggende beskyttet kategori 3 natur

Kategori 3 natur	Mer-deposition (8 års drift), kg N/ha/år	Mer-deposition (nudrift), kg N/ha/år	Total-deposition, kg N/ha/år
Mose, mod øst	1,1	0,0	5,7

Mose, mod nord	0,8	0,0	2,5
Skov med gammel skovbund mod syd	0,4	0,0	2,3
Naturligt tilgroet areal	0,5	0,0	1,8
Sø, mod øst	0,4	0,0	1,4

Merdepositionen (8 års drift og nudrift) fra husdyranlægget til de beskrevne kategori 3 naturområder er under 1 kg N/ha/år for mosen mod nordøst, søen, gammel skovjordbund og det naturligt tilgroet lysåbne areal, se **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.** Ifølge *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* kan Kommunen kun sætte vilkår, hvis det ansøgte medfører en merdeposition på kategori 3-natur på mindst 1 kg N/ha/år. Da merdepositionen er beregnet til mindre end 1 N/ha/år for mosen mod nordøst, søen, gammel skovjordbund og det naturligt tilgroet lysåbne areal, er der derved ikke grundlag for at stille skærpende vilkår i denne forbindelse, og Skanderborg Kommune vurderer derfor, at disse naturområders tilstand ikke ændres i negativ retning. Disse kategori 3 naturtyper er på den baggrund ikke beskrevet nærmere.

Merdepositionen (8 års driften) fra husdyranlægget til mosen mod øst er beregnet til 1,1 kg N/ha/år, og derfor vurderes naturområdet nærmere. Mosen mod øst er kommunalt besigtiget intensivt den 4. juni 2020, hvor undertypen blev vurderet til at være en højstaude-/rørsump (link til besigtigelsesrapport: <https://naturereport.miljoportal.dk//883014>). Naturtilstanden blev estimeret til en karakter 5, hvilket er dårlig naturtilstand. Naturtypen er næringsstofbelastet, og det vurderes, at mosen har fået næring fra overfladevandet fra omkringliggende marker på grund af dets lave placering i terrænet i årevis. Derfor vurderer naturgruppen, at en merdeposition (8 års drift) på 1,1 kg N/ha/år ikke vil ændre naturtilstanden for mosen, og at det dermed ikke kræver en §3 dispensation. Skanderborg kommune har derfor ikke stillet skærpende vilkår til ammoniak depositionen.

Figur 2-3: Oversigtskort som viser husdyrbruget, Hylkevej 3 (rød prik), og kategori 3 naturområder: moser (lysebrun skraveret), naturligt tilgroet lysåbent areal (mørkegrøn skraveret), søer (lyseblå) og gammel skovbund (mørkebrun skraveret). Der er beregnet ammoniakdeposition til naturområderne på Husdyrgodkendelse.dk.

Faktaboks

En skov er defineret som et areal, der er større end ½ ha og mere end 20 m bred, som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer.

En skov er ammoniakfølsom, når:

- der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«,
- skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller
 - der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25, og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.

Årsagen til at gamle skove er ammoniakfølsomme er, at både løv- og nåleskov har en tålegrænse for kvælstofdeposition på 10-20 kg N/ha/ år. Det, som kan skades i skoven, er dels vækstforhold og plantearter via ændringer i jordbundskemien, dels andre følsomme organismer, og endelig i ekstreme tilfælde selve træernes bladvæv og andre planters væv.

Ændring af jordbundskemien har normalt kun uvæsentlig betydning i skov plantet på tidligere landbrugsjord, idet den tidligere kalkning, pløjning og gødsning under landbrugsdyrkingen modvirker ændringerne. I gamle skovområder, som ikke er etableret på tidligere landbrugsjord i de sidste par hundrede år, er jordbunden derimod følsom.

Skov opstået ved tilgroning af naturarealer for mindre end ca. 200 år siden indtager en mellemstilling. Ved en vurdering af ammoniakfølsomhed har det derfor betydning, om skoven har en jordbund, som har båret skov i kort eller lang tid. Jo længere tid, des mere følsom. Hvis jordbunden har været dyrket som landbrugsjord, inden skoven blev etableret og inden for de sidste par hundrede år, er jordbunden mindre følsom.

For at kunne afklare om en skov er ammoniakfølsom, indhentes yderligere oplysninger. Jf. den ovenfor nævnte definition på ammoniakfølsom skov er det således nødvendigt at indhente oplysninger om, hvorvidt der har været skov på arealet i lang tid (mere end 200 år), eller at indhente oplysninger om, hvorvidt der er naturskovsindikerende eller gammelskovsarter i skoven.

Oplysninger om hvilke skove, der har gammel skovjordbund, må sammenstilles ud fra tilgængeligt kortmateriale. Hvis skoven både findes på kort fra ca. 200 år siden og i dag, og der ikke er kort, der viser, at skoven i mellemtiden var væk i en periode, må skoven anses for at have gammel skovjordbund. Selve træernes alder i skoven spiller kun en rolle, hvis nogle af dem er over 200 år. I så fald er der også tale om gammel skovjordbund. Oplysninger om hvilke skove, der er selvgroede på tidligere uopdyrket naturareal, må søges på tilsvarende vis ved at sammenholde data fra kort.

Desuden vil der være tale om en ammoniakfølsom skov, hvis den rummer en eller flere af de arter, der er naturskovindikerende eller gammelskovsarter, og som er på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovloven. Det følger heraf, at en skov godt kan være ammoniakfølsom, fordi den rummer naturskovindikerende eller gammel-

2.8.4 Bilag IV arter

Faktaboks

Af EF-habitatdirektivets⁹ bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder/habitat-områder eller udenfor. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder.

Af bilag-IV arter er der fundet stor vandsalamander i mosen 165 m øst for husdyranlægget i 2017 og den rødlistede art, spidssnudet frø (rødlistestatus: næsten truet) 590 m øst for husdyranlægget i 2017. Stor vandsalamander yngler i rene vandhuller, og kan bruge alle vandhuller som rastesteder. Den overvintrer på land. Ammoniakdepositionen fra produktionen til vandhuller i nærheden vurderes at være ubetydelig i forhold til den næringsstofftilførsel, der sker med vand fra omkringliggende marker. Stor vandsalamanders levesteder vurderes dermed ikke at blive påvirket af projektet.

Arter af flagermus kan også forekomme, men er ikke relevante i forbindelse med denne tilladelse, da der ikke vil være indgreb i potentielle yngle- og rasteområder for flagermus.

Da der er tale om tilladelse af en eksisterende produktion og der ikke bygges nyt, vurderes det ansøgte projekt ikke at påvirke nogen bilag IV arter negativt.

2.9 Landskabelige- og kulturhistoriske værdier

Husdyrbrugets beliggenhed skal vurderes i forhold til forskellige udpegninger og beskyttelseshensyn i kommuneplanen og fredninger m.v. Det vil sige relevante bygge-, og beskyttelseslinjer, skovbyggelinjer, fredede fortidsminder, beskyttede sten- og jorddiger, fredede områder samt landskabelige og kulturhistoriske værdier. Alle disse beskyttelseshensyn retter sig mod nye bygninger.

I dette tilfælde foregår den ansøgte produktion udelukkende i eksisterende bygninger. Vurdering i forhold til dette er derfor ikke relevant.

For mere information se afsnittet planforhold, landskab og kulturarv i den miljøtekniske beskrivelse bilag 1, side 10.

2.10 BAT

Faktaboks

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra stalde, husdyrgødningsopbevaringsanlæg m.m. Teknologier til begrænsning af ammoniakemission og lugtpåvirkning m.v. samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen er i stadig udvikling. For de virksomhedstyper, der er omfattet af den europæiske godkendelsesordning om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IE-direktivet), udsender EU-kommissionen såkaldte

⁹ EF-habitatdirektivet fra 1992 (*Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter* (med senere ændringer)).

BREF-dokumenter¹⁰ ("BAT reference documents"), som fastlægger, hvad der må betragtes som den bedste tilgængelige teknik inden for de industrielle brancher, som IE-direktivet omfatter. Miljøstyrelsen har udarbejdet Teknologiblade¹¹, hvori dokumenteret teknik er beskrevet, og hvori der er redegjort for, hvor store reduktioner der kan forventes opnået ved brug af den pågældende teknik, samt hvor store merudgifterne eventuelt vil være.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er derudover fastlagt BAT-standardvilkår for de gængse husdyrproduktionsgrene, der beskriver en emissionsgrænseværdi for ammoniak som udtryk for en given husdyrproduktions opnåelige BAT-niveau. BAT-niveauet kan opnås ved brug af de dokumenterede teknikker, som er beskrevet i de nævnte Teknologiblade.

Oplysningskravet vedrørende BAT i forbindelse med ansøgninger om miljøtilladelse af husdyrbrug er forskelligt afhængigt af brugsstørrelse.

Ikke-IE brug med mere end 750 kg N/år i ammoniak emission, skal overholde BAT-ammoniak emissionen fastlagt i bekendtgørelsen.

IE-brug skal overholde BAT-ammoniak emissionskravet samt redegøre for miljøledelse, management (godt landmandskab), og anvendelse af BAT inden for områderne foder, staldindretning, vand- og energiforbrug, opbevaring og behandling af husdyrgødning og udbringning.

IE-brug er:

- Flere end 750 stipladser til søer
- Flere end 2.000 stipladser til slagtesvin over 30 kg
- Flere end 40.000 stipladser til fjerkræ

Der er metodefrihed i forhold til valg af stalddtype og miljøteknikker, når BAT-ammoniak kravet skal opfyldes.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er fastlagt emissionsgrænseværdier for husdyrbrug. Både BAT-krav og den faktiske ammoniak emission for bedriften beregnes i ansøgningssystemet. For den samlede bedrift er ammoniakemissionen ved anvendelse af BAT beregnet til maksimalt at måtte være 3.378 kg N/år (BAT-kravet).

Ammoniakemissionen for det ansøgte projekt er beregnet til det samme kg N/år, da der søges tilladelse til forsættelse af produktionen i de eksisterende stalde. BAT-kravet for ammoniakemission er dermed opfyldt.

For at se en detaljeret beskrivelse og redegørelse for, hvordan husdyrbrugets har valgt indretning og drift i forhold til bedst tilgængelige teknik (BAT) for at reducere ammoniakemission, henvises til den miljøtekniske beskrivelse, bilag 1, side 21.

Samlet set vurderer kommunen, at produktionen overholder krav til BAT.

¹⁰ Rammerne for dette BREF-dokument, der vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion, er baseret på punkt 6.6 i Bilag 1 i IPPC-direktiv 96/61/EF om *Anlæg til intensiv fjerkræ- eller svineproduktion med mere end a) 40.000 pladser for fjerkræ, b) 2.000 pladser for slagtesvin (over 30 kg) eller c) 750 pladser for søer.*

¹¹ Teknologiblade er en samling af blade, som Miljøstyrelsen har udarbejdet med vejledende beskrivelser af tekniske løsninger, som kan begrænse forurening fra husdyrproduktion. Teknologiblade er dels opdateringer af gamle "BAT-byggeblade" og dels helt nye.